

Christy Lefteri

L'APICULTOR D'ALEP

«És impossible no emocionar-se
amb aquesta crida a la humanitat».

The Guardian

Columna

CHRISTY LEFTERI
L'APICULTOR
D'ALEP

Traducció de Judith Raigal Aran

COL·LECCIÓ CLÀSSICA

TÍTOL ORIGINAL: *THE BEEKEEPER OF ALEPPO*

PRIMERA EDICIÓ: OCTUBRE DEL 2020

© CHRISTY LEFTERI, 2019

© DE LA TRADUCCIÓ: JUDITH RAIGAL, 2020

© DELS MAPES: BONNIER ZAFFRE ART DEPARTMENT

© COLUMNA EDICÉNS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.

AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA

ISBN: 978-84-664-2685-5

DIPÒSIT LEGAL: B. 12.843-2020

FOTOCOMPOSICIÓ: PLECA DIGITAL, S.L.U.

www.columnaedicions.cat

*Això és una obra de ficció. Els noms, els llocs i els fets que hi surten
són fruit de la imaginació de l'autora o han estat utilitzats en un context de ficció.
Qualsevol semblança amb persones reals, vives o mortes, o fets reals és pura coincidència.*

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

El paper utilitzat per imprimir aquest llibre està qualificat com a ecològic
i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

I

Els ulls de la meva dona em fan por. No pot veure què passa a fora i ningú pot veure què passa a dins. Mireu-los, són com dues pedres, pedres grises, pedres de mar. Mireu-la. Mireu com seu a la vora del llit, la camisa de dormir a terra, fent girar la bala del Mohammed entre els dits i esperant que la vesteixi. M'entretinc posant-me la camisa i els pantalons, perquè ja estic molt cansat d'haver-la de vestir. Mireu els plecs que se li formen al ventre, que són del color de la mel del desert, més foscos quan s'arruguen; i mireu aquesta línia platejada tan i tan fina que se li fa a la pell dels pits, i les puntes dels dits plenes de tallets; uns dits que abans esquitxaven amb tons blaus, grocs i vermells les crestes i les valls de les muntanyes. La seva rialla havia estat daurada, us hauria resultat impossible no veure-la ni sentir-la. Mireu-la, perquè crec que està desapareixent.

—Aquesta nit he tingut somnis dispersos —diu ella—. Eren per tota l'habitació.

Mira de fit a fit algun punt lleugerament a la meva esquerra. Em sento marejat.

—Què vol dir, això?

—Estaven trencats. Els meus somnis eren per tot arreu. I no sabia si estava desperta o adormida. N'hi havia tants, de somnis. Eren com abelles dins l'habitació, era com si l'habitació fos plena d'abelles. I no podia respirar. I en despertar-me he pensat: «Si us plau, no em deixeu passar gana».

Li miro el rostre, confós. Segueix inexpressiu. No li explico que jo ara només somio en assassinats, que sempre somio el mateix: només hi sortim jo i aquell home i sostinc el bat i em sagna la mà; els altres no hi són, al somni, i ell és a terra amb els arbres per sobre seu i em diu alguna cosa que no puc sentir.

—I tinc dolor —diu ella.

—On?

—Darrere dels ulls. Un dolor molt agut.

M'agenollo al seu davant i li miro els ulls. La buidor blanca que hi veig m'espanta. Em trec el telèfon mòbil de la butxaca i engego la llanterna per il·luminar-li els ulls. Les pupil·les s'encongeixen.

—Que pots veure res?

—No.

—Cap ombra? Cap canvi de to o de color?

—Tot negre.

Em guardo el telèfon a la butxaca i m'allunyo d'ella. Des que vam arribar aquí, ha empitjorat. És com si la seva ànima s'estigués evaporant.

—Pots portar-me al metge? —diu ella—. És que aquest dolor és insuportable.

—És clar —dic jo—, aviat.

—Quan?

—Tan aviat com aconseguim els papers.

M'alegra que l'Afra no pugui veure aquest lloc, tot i que li agradarien les gavines; com n'és, de foll, el seu vol. A Alep érem lluny del mar. Estic segur que li agradaria veure aquests ocells i potser fins i tot la costa. Ella va créixer al costat del mar, en canvi, jo soc de l'est d'Alep, d'allà on la ciutat es troba amb el desert.

Quan ens vam casar i va venir a viure amb mi, l'Afra trobava tant a faltar el mar que va començar a pintar aigua sempre que en trobava. Al llarg de l'àrida regió de l'altiplà de Síria hi ha oasis i rierols i rius que desemboquen en aiguamolls i estanys petits. Abans de tenir el Sami, ens dedicàvem a anar allà on hi havia aigua i ella la pintava a l'oli. Hi ha un quadre del Queiq que m'agradaria poder tornar a veure. Hi va pintar el riu com si fos un desguàs d'aigua de tempesta que recorria el parc de la ciutat. L'Afra tenia aquesta manera de veure la veritat en els paisatges. El quadre, i el seu riu raquític, em fa pensar en la lluita per continuar vius. A uns trenta quilòmetres del sud d'Alep, el riu deixa de lluitar contra la duresa de l'estepa siriana i s'acaba fonent amb els aiguamolls.

Els seus ulls em fan por. Però veig aquestes parets humides i els cables al sostre i les tanques publicitàries, i no tinc clar com ho encaixaria si ho pogués veure. La tanca que tenim just a fora diu que hi ha massa gent com nosaltres, que l'illa s'acabarà enfonsant per culpa del nostre pes. Quin descans que sigui cega. Ja sé que això no sona bé! Si pogués donar-li una clau que obrís la porta a un altre món, llavors sí que desitjaria que hi pogués tornar a veure. Però hauria de ser un món molt diferent d'aquest d'ara. Un lloc on el sol tot just acabés de començar a sortir, que els seus rajos toquessin les muralles que envolten el centre històric i que, més enllà d'aquestes muralles, arribessin als barris que semblen cel·les i a les cases i als pisos i als hotels

i als carrerons estrets i als mercats a l'aire lliure plens de collarets penjats que brillen amb aquesta llum primerenca i, una mica més enllà, a l'altre costat de la terra desèrtica, daurat sobre daurat i vermell sobre vermell.

El Sami hi seria, somriuria i correria per tots aquests carrerons amb unes vambes esgarrinxades als peus i unes quantes monedes a la mà per anar a la botiga a buscar llet. Intento no pensar en el Sami, però i el Mohammed? Encara espero que trobi la carta i els diners que li vaig deixar a sota del pot de Nutella. Penso que un dia sentiré que algú pica a la porta i que quan l'obri el trobaré allà i li diré: «Però com t'ho has fet per arribar fins aquí, Mohammed? Com has sabut on trobar-nos?».

Ahir vaig veure un nen al mirall entelat del quarto de bany compartit. Duia una samarreta negra, però quan em vaig girar, va resultar que era el marroquí, assegut al vàter, pixant. «Hauria de passar la balda», em va dir en el seu àrab.

No puc recordar com es diu, però sé que és d'un poblet vora Taza, sota les muntanyes del Rif. Ahir a la nit em va dir que pot ser que l'enviïn al centre d'internament, a un lloc anomenat Yarl's Wood; la treballadora social creu que és possible que sigui així. Aquesta tarda em toca a mi reunir-me amb ella. El marroquí diu que és molt bonica, que s'assembla a una ballarina de París amb qui una vegada va fer l'amor en un hotel de Rabat, molt abans de casar-se amb la seva dona. M'ha preguntat com era viure a Síria. Li he parlat de l'apiari que tenia a Alep.

Als vespres, la mestressa ens porta te amb llet. El marroquí és un home vell, en deu tenir vuitanta o fins i tot noranta. Sembla que estigui fet de cuir, i també en fa l'olor. Llegeix *Com ser britànic*, i a vegades se'l veu somriure satisfet. Té el telèfon mòbil a la falda i sempre que acaba

una pàgina fa una pausa per mirar la pantalla, però no li truca mai ningú. No sé qui espera, no sé com ha arribat fins aquí, ni tampoc sé per què ha fet un viatge com aquest a la seva edat, ja que sembla un home que està esperant que li arribi la mort. No suporta que els homes que no són musulmans pixin drets.

En total n'hi ha uns deu com nosaltres en aquesta pensió rònega al costat del mar i que en anglès anomenen *bed and breakfast*. Tots venim de llocs diferents, tots esperem. És possible que se'ns quedin, és possible que ens facin fora, però ja no podem decidir gaire cosa més. Quina carretera agafar, en qui confiar, si aixecar o no el bat de nou i matar un home. Aquestes coses ja formen part del passat. Desapareixeran aviat, com el riu.

Agafó del penjador de l'armari l'abaia de l'Alfra. Ho sent i es posa dreta, amb els braços enlaire. Ara sembla més vella, però es comporta com si fos més jove, com si s'hagués convertit en una nena. Els seus cabells tenen el color i la textura de la sorra des que els vam tenyir per fer les fotos, l'essència àrab blanquejada. Li faig un monyo i li embolico el cap amb el hijab, l'hi fixo amb agulles, mentre ella em guia els dits com sempre.

La treballadora social arribarà a la una del migdia i totes les reunions tenen lloc a la cuina. Voldrà saber com hem fet cap fins aquí i buscarà una raó per fer-nos-en marxar. Però sé que si utilitzo les paraules adequades, si la convenço que no soc un assassí, llavors aconseguirem quedar-nos aquí perquè som persones afortunades, perquè venim del pitjor lloc del món. El marroquí no ho és tant, d'afortunat, haurà de demostrar moltes més coses. Ara seu al menjador, al costat de les portes de vidre, sub-

jecta un rellotge de polsera de bronze amb totes dues mans formant un niu, com si estigués incubant un ou. El mira, esperant. Què espera? Quan em veu allà dret, em diu:

—No funciona, saps? Es va aturar en un altre temps.

L'aixeca cap a la llum agafant-lo per la cadena i amb delicadesa mou d'un costat a l'altre aquest rellotge congelat fet de